

Antagande av rekommendation från SKL gällande arbete med ökad kvalitet nattetid i särskilt boende för äldre

Förslag till äldrenämndens beslut

1. Rekommendationen tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Linköpings kommun antar rekommendationen.

Ärende

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) beslutade 20 januari 2017 att rekommendera Sveriges kommuner att anta rekommendationen i syfte att stärka utveckling och kvalitet på särskilda boenden för äldre nattetid.

Rekommendationen består av fyra områden:

- ”Koll på läget” vad det gäller individ, lokaler, teknik och ledning.
- Planering och uppföljning utifrån individens behov, arbetssättet individens behov i centrum (IBIC) och i arbetet med genomförandeplaner.
- Ta fram en strategi och verksamhetsnära handlingsplaner för att utveckla digitaliseringens möjligheter, både för individ och personal.
- Stärkt ledarskap för att kunna identifiera och införa nya arbetssätt, ha en flexibilitet i bemanning och eventuell tillgång till arbetsledning nattetid.

Äldrenämnden har genom att besluta om införande av arbetssättet individens behov i centrum (IBIC) i äldreomsorgens verksamheter påbörjat utvecklings- och kvalitetsarbetet i form av tydliggörande av processen runt den enskildes genomförandeplan – upprättande, uppföljning och revidering. I genomförandet ska en helhetssyn råda över hela dygnet och bemanning ska ske efter de enskildas behov.

Socialnämnden har beslutat om att IBIC ska införas inom myndighetsutövningen. Socialkontoret har påbörjat införandet av individuella insatsbeslut under hela dygnet för personer som flyttar in i vårdboende.

För att möjliggöra att den enskildes behov av tillsyn dygnet runt vid behov kan tillgodoses via tekniska lösningar såsom t.ex. sensorer genomförs testverksamhet i olika vårdbostäder.

Äldrenämnden har sedan tidigare beslutat om utökad nattbemanning på 9 vårdbostäder utifrån Inspektionen för vård och omsorg (IVO:s) tillsyner samt utifrån lokalernas beskaffenhet, möjlighet till överblick, befintlig bemanning m.m.

Omsorgskontorets bedömning är att rekommendationen ligger i linje med kommunens olika remissvar sedan tidigare och att rekommendationerna kan arbetas in i kommande förfrågningsunderlag för vårdbostäder.

Kommunstyrelsen föreslås anta rekommendationen i syfte att stärka utveckling och kvalitet nattetid på särskilt boende för äldre.

Beslutsunderlag:

Antagande av rekommendation från SKL gällande arbete med ökad kvalitet nattetid i särskilt boende för äldre

Bakgrund

Styrelsen för Sveriges kommuner och landsting (SKL) beslutade 20 januari 2017 att rekommendera Sveriges kommuner att anta rekommendationen i syfte att stärka utveckling och kvalitet på särskilda boenden för äldre nattetid.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har i dialog med kommuner, Föreningen Sveriges socialchefer, FAMNA och Vårdföretagarna utarbetat rekommendationen. Målgrupper för rekommendationen är kommunerna som uppdragsgivare liksom utförare som arbetsgivare.

Rekommendationen består av fyra områden:

- ”Koll på läget” vad det gäller individ, lokaler, teknik och ledning.
- Planering och uppföljning utifrån individens behov, arbetssättet IBIC och genomförandeplan.
- Ta fram en strategi och verksamhetsnära handlingsplaner för att utveckla digitaliseringens möjligheter, både för individ och personal.
- Stärkt ledarskap för att kunna identifiera och införa nya arbetssätt, ha en flexibilitet i bemanning och eventuell tillgång till arbetsledning nattetid.

Socialtjänstförordningen

Efter att regeringen avlog Socialstyrelsens förslag till bemanningsföreskrifter som gällde bemanning dygnet runt i särskilt boende för äldre, beslutades om en ändring i socialtjänstförordningen.

I socialtjänstförordningen (2001:937) 2016 gällande bemanning nattetid står ” I en sådan särskild boendeform som avses i 5 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453) ska det, utifrån den enskildes aktuella behov, finnas tillgång till personal dygnet runt som utan dröjsmål kan uppmärksamma om en boende behöver stöd och hjälp. Den boende ska ges det stöd och den hjälp som behövs till skydd för liv, personlig säkerhet eller hälsa.”

I kommentarerna till ändringarna i socialtjänstförordningen framgår att ”Socialnämnden kan fortsatt anpassa tillgången till personal i förhållande till de äldres olika behov i ett boende, där en enskild person kan vara i behov av mer stöd och hjälp än en annan.”

Vidare framgår att ”Förordningen reglerar inte på vilket sätt personal kan uppmärksamma att en boende har behov av hjälp och därför kan den som bedriver ett särskilt boende själv bedöma på vilket sätt tekniskt stöd kan vara lämpligt. Det är viktigt att tekniskt stöd används på ett sådant sätt att det inte är till nackdel för den enskilde.”

I kommentarerna står även att ”Genom att utgå från den enskildes behov, undviks en reglering som innebär att alla de särskilda boendena på ett generellt och preciserat vis ska ha tillgång till personal dygnet runt med en viss personalstyrka.”

Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har tagit fram ett nytt bedömningsinstrument för tillsyn vid särskilt boende för äldre då det gamla inte var fullt ut anpassat till beskriven ändring i socialtjänstförordningen.

IVO:s bedömningsstöd är under ombearbetning och kommer enligt SKL inte vara i konflikt med dessa rekommendationer.

Utgångspunkter i SKL:s rekommendation

- Medarbetarna är den enskilt viktigaste faktorn för att kunna ge en god kvalitet för de äldre
- Rekommendationen är ett verktyg för kvalitetsarbetet
- Individuell bedömning av behov även nattetid ska göras
- Bemanning och arbetssätt efter de enskildas behov
- Flexibilitet i bemanning och schemaläggning över dygnet
- Miljön har betydelse främst lokalernas utformning, möjlighet till överblick etc.
- Tekniska hjälpmedel kan kompensera
- Behov kan uppmärksammas både med personal och med teknik och ska utgå från individens aktuella behov
- Natten påverkas av dagens aktiviteter, en helhetssyn över dygnet ska gälla
- Chefen och ledarskapet har betydelse för en verksamhet med kvalitet
- Digitaliseringen är en fråga för hela kommunen.

SKL kommer att medverka till förankringsarbetet genom olika stödinsatser bl.a. genom läns-gemensamma dialoger, workshops, webbsändningar och underlag för upphandling av välfärdsteknik.

Äldrenämndens påbörjade åtgärder

Äldrenämnden har genom att besluta om införande av arbetssättet individens behov i centrum (IBIC) i äldreomsorgens verksamheter påbörjat utvecklings- och kvalitetsarbetet i form av tydliggörande av processen runt den enskildes genomförandeplan – upprättande, uppföljning och revidering. I genomförandet ska en helhetssyn råda över hela dygnet och bemanning ska ske efter de enskildas behov.

Socialnämnden har beslutat om att IBIC ska införas i myndighetsutövningen. Socialkontoret har påbörjat införandet av individuella insatsbeslut under hela dygnet för personer som flyttar in i vårdboende.

För att möjliggöra att den enskildes behov av tillsyn dygnet runt vid behov kan tillgodoses via tekniska lösningar såsom t.ex. sensorer genomförs testverksamhet i olika vårbostäder.

Äldrenämnden har sedan tidigare beslutat om utökad nattbemanning på 9 vårbostäder utifrån Inspektionen för vård och omsorg (IVO:s) tillsyner samt utifrån lokalernas beskaffenhet, möjlighet till överblick, befintlig bemanning m.m.

Omsorgskontorets bedömning är att rekommendationen ligger i linje med kommunens olika remissvar sedan tidigare och att rekommendationerna kan arbetas in i kommande förfrågningsunderlag för vårbostäder.

Ekonomiska konsekvenser

De åtgärder som äldrenämnden har vidtagit efter beträffande nattbemanning är utökning på 9 enheter är under 2016-2018 finansierade genom statliga stimulansmedel. From 2019 och framåt finns inte dessa statliga stimulansmedel att tillgå. Kostnaden för denna utökning av nattbemanningen är ca 9 miljoner kronor årligen. Äldrenämnden kommer bevaka behovet av ökade medel för att täcka dessa kostnader i samband med kommande budgetarbete.

Kommunala mål

Alla linköpingsbor ska ges förutsättningar att leva ett hälsosamt liv och ha en meningsfull tillvaro med inflytande över sin vardag. Den som är i behov av stöd och hjälp ska kunna få det enkelt. Stöd-, vård- och omsorgsinsatser ska utmärkas av trygghet, hög kvalitet och ökat självbestämmande för den enskilde samt goda villkor för personalen.

Jämställdhet

Detta berör såväl kvinnor som män i behov av stöd och hjälp. Vid kommande uppföljningar bör jämställdhetsfrågan uppmärksammas för att säkerställa att stöd och hjälp ges på den enskildes villkor oavsett kön.

Samråd

Samråd har skett med Socialförvaltningen som inte har något att invända mot förslaget.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Information enligt 19 § medbestämmandelagen har lämnats den 3 april 2017.

Kommunledningsförvaltningen

Omsorgs- och äldreförvaltningen

Paul Håkansson

Linda Ljungqvist

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen